

VOCEA POPORULUI

№ 23 (1595)

ZIAR NAȚIONAL

VINERI, 23 Iunie 2023

Problemele femeilor, în atenția liderilor sindicali și a mass-media >> p.2

PUBLICAȚIE PERIODICĂ A CONFEDERAȚIEI NAȚIONALE A SINDICATELOR DIN MOLDOVA

Campania „Organizația primară – energia mișcării sindicale” la Comrat

Noi oportunități pentru activiștii sindicali din tânăra generație, dornică de schimbare

”Școala Sindicală din Moldova își continuă misiunea nobilă, de formare a unor noi lideri

Natalia HADĂRCĂ,
n.hadarca@vocea.md

Proiectul educațional „Școala Sindicală din Moldova” (SSM), ediția 2023, și-a deschis larg ușile pentru tinerii care doresc să avanseze și să schimbe lucrurile în bine în organizațiile sindicale din care fac parte. Scopul cursului este de a forma o nouă generație de lideri sindicali și de a dezvolta abilitățile necesare pentru un management sindical de succes. Autorii proiectului sunt Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova în parteneriat cu Institutul Muncii.

La această ediție s-au înscris 38 de cursanți, reprezentanți a 14 centre sindicale național-ramurale.

În deschiderea evenimentului, Lilia Franț, vicepreședintă a CNSM, și Viorel Braga, director general al Institutului Muncii, au adresat cursanților și celor prezenți un mesaj de salut, în care au menționat că acest proiect educațional este unul important pentru întreaga mișcare sindicală, are menirea de a dezvolta abilitățile și cunoștințele liderilor sindicali, și au îndemnat cursanții să fie activi, să vină cu noi inițiative care să contribuie la dezvoltarea mișcării sindicale din Republica Moldova.

„Această școală se include foarte bine în campania pe care o desfășoară anul acesta CNSM, dedicată organizațiilor sindicale primare, cu genericul „Organizația primară – energia mișcării sindicale”. Punem accent

pe dezvoltarea echipei de la baza sindicală, dar și pe dezvoltarea celorlalte structuri sindicale de diferit nivel în cadrul CNSM”, a menționat Lilia Franț.

În cadrul întrunirii li s-a oferit cuvântul absolvenților Școlii sindicale pentru a-i încuraja pe cursanții din anul acesta și a le da sfaturi. Dorin Cojocaru, șeful Departamentului administrarea patrimoniului CNSM, este reprezentantul primei promoții a Școlii sindicale, pe care a absolvit-o acum 10 ani. „Pe lângă toate beneficiile pe care o să le obțineți la locul de muncă, fiindcă o să cunoașteți legislația și drepturile fiecărui angajat, Școala sindicală te dezvoltă atât ca personalitate, cât și ca specialist”, a menționat Dorin Cojocaru.

Și Jana Sveiț este una dintre absolventele Școlii sindicale, iar acum se regăsește în echipa FSCM. „Participarea la Școala sindicală vă poate motiva să deveniți activiștii sindicali și să învățați strategii și tactici eficiente de organizare a membrilor în organizația sindicală primară”, a spus Jana Sveiț.

Un alt absolvent al Școlii sindicale, Sergiu Suruceanu, este astăzi vicepreședinte al Federației „Sindindcomservice”, funcție pe care o exercită cu succes. „Școala sindicală joacă un rol important în dezvoltarea mișcării sindicale, pentru că oferă oportunități valoroase de învățare, formare, în vederea apărării drepturilor și intereselor lucrătorilor”, a afirmat Sergiu Suruceanu.

>> c.2

2023 ABONAREA CONTINUĂ

DRAGI CITITORI!

Sperăm foarte mult să rămânem împreună și în 2023, fiindcă doar astfel putem face o publicație de calitate.

Abonament: 1 lună – 25,80 lei; 3 luni – 77,40 lei; 12 luni – 283,80 lei.

» ACTIVITATEA CNSM

2

Instruire

Noi oportunități pentru activiștii sindicali din tânăra generație

(Continuare din pag. 1)

Au fost alături de cursanți și președinții federațiilor. Ghenadie Donos, președintele FSEȘ, i-a încurajat pe tineri să nu se teamă de eforturi pentru a asimila noi cunoștințe, căci orice informație nouă obținută oricând le va putea fi de folos. „Să fiți dornici de a obține noi cunoștințe și să fiți motivați”, i-a sfătuit Ghenadie Donos.

Obiectivul Școlii sindicale

Valeria Tricolici, președinta Federației „Moldsindcoopcomert”, a declarat că vede în tinerii cursanți viitorul sindicatelor. „Din an în an, toți acei care au trecut prin educația sindicală au ajuns să crească în carieră și să valorifice oportunitățile de care vor beneficia pe parcursul studiilor”, a fost afirmația Valeriei Tricolici.

Obiectivul general al acestei Școli este de a contribui la formarea și dezvoltarea

profesională a competențelor funcționale, sociale și profesionale ale militanților sindicali care vor avea ca efect consolidarea organizațiilor sindicale primare în scopul apărării și promovării drepturilor salariale, membri de sindicat.

Instruirea cursanților se va desfășura

pe parcursul acestui an în cadrul a patru sesiuni, iar cursanții se vor întruni pentru trei zile consecutive, în cadrul fiecărei sesiuni, cu scopul de a studia și a aprofunda competențele în diferite domenii sindicale și de dezvoltare generală, fiind instruiți de formatori din cadrul CNSM și de mai mulți

experti. Totodată, cursanții vor efectua vizite de documentare la organizații sindicale primare.

În cadrul Școlii, cursanții vor aborda următoarele teme: gestionarea unei organizații sindicale de succes; protecția juridică și social-economică a salariaților; parteneriat social și securitate socială; comunicare; securitate și sănătate în muncă; liderism și echipa sindicală.

Pe tot parcursul Școlii, participanții, în parteneriat cu mentorii delegați de centrele sindicale național-ramurale, vor pregăti proiecte individuale sau de grup, care vor fi implementate în cadrul unităților economice sau ale federațiilor sindicale. Odată cu finalizarea Școlii, cursanților li se înmânează certificate de absolvire.

Școala Sindicală din Moldova este implementată de CNSM începând cu anul 2012. Modelul acestei școli a fost preluat de la sindicaliștii din Austria și a fost adaptat la realitățile și necesitățile sindicatelor din Republica Moldova.

Mesaj de felicitare

cu prilejul zilei profesionale a funcționarului public

Stimați funcționari publici!
Federația Sindicatelor Angajaților din Serviciile Publice (SINDASP) vă felicită cordial cu prilejul sărbătorii profesionale „Ziua funcționarului public”. Instituirea acestei zile de sărbătoare este o confirmare a importanței rolului funcționarului public în fortificarea țării.

Puterea statului este în funcționarii săi, în capacitatea și aspirația acestora de a realiza progrese și reforme, în aptitudinea de luare a deciziilor și în responsabilitatea civică.

De profesionalismul, dedicația, competența de care dați dovadă zi de zi depinde în mare parte imaginea și credibilitatea unei instituții publice.

În context, îmi exprim gratitudinea și aprecierea pentru entuziasmul, perseverența și efortul depus pentru a face față provocărilor de astăzi în vederea realizării proiectelor importante pentru dezvoltarea comunității și îmbunătățirea vieții cetățenilor.

Transmitem tuturor funcționarilor publici cuvinte de mulțumire și profundă recunoștință pentru activitatea nobile pe care o realizați. Vă dorim sănătate, fericire, să aveți parte numai de realizări frumoase și recunoștința celor care vă înconjoară, succese mari în împlinirea misiunii de servire a țării noastre!

Vlad CANTÎR, președintele Federației SINDASP

Dezbateri

Problemele femeilor în câmpul muncii, în atenția liderilor sindicali

Statutul juridic al femeilor s-a îmbunătățit, dar egalitatea lor cu bărbații este departe de ceea ce ar trebui să fie în realitate. Chiar dacă acestea au aceleași drepturi ca și bărbații, ele nu au întotdeauna acces egal la oportunitățile care le sunt oferite băbaților și deseori nu reușesc să-și exercite drepturile pe deplin.

Care sunt problemele cu care se confruntă femeile tinere atunci când se încadrează în câmpul muncii? Cât de motivante sunt salariile oferite de angajatori, pot asigura aceste câștiguri un trai decent? Există anumite cerințe speciale prevăzute de legislație pentru femei la locul de muncă? Sunt doar câteva dintre întrebările la care s-a încercat să se găsească răspuns în cadrul unei dezbateri radio organizate în parteneriat cu liderii organizațiilor membre ale Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM).

Lilia Franț, vicepreședinta a CNSM, a atras atenția nu doar asupra drepturilor femeilor în câmpul muncii, dar și asupra situației tinerilor angajați, în special, din educație.

„Cât privește femeile, vorbim și de pregătirea pentru piața muncii sau cunoașterea drepturilor lor în calitate de viitoare angajate. Din această perspectivă, trebuie să precizăm că astăzi nu avem în instituțiile de învățământ un curs de pregătire a tinerilor pentru piața muncii, care să prevadă mai multe dimensiuni de raporturi de muncă, precum ar fi: ce trebuie să prevadă un Contract individual de muncă, care sunt plățile pe care trebuie să le primească pentru timpul suplimentar de muncă realizat, despre condițiile de securitate la locul de muncă ș. a. Sunt niște noțiuni de bază pe care noi, ca sindicate, punem accentul îndosebi”, a menționat Lilia Franț.

„Modalitatea în care este remunerat tânărul specialist, și nu doar el, este o problemă. Sistemul bugetar se află într-o criză de motivare. Avem o lipsă de circa trei mii de cadre didactice în sistem și, dacă ne referim la salarizarea din sfera bugetară, credem noi că statul nu a luat suficiente măsuri pentru a opri fenomenul exodului populației. Feminizarea învățământului este unul destul de bun. 85 la sută din angajați sunt femei. E bine, pe de o parte, dar este oare asta mândrie să spunem că nu avem bărbați în școală? Un bărbat nu poate să întrețină familia fiind pedagog”, a adăugat Ghenadie Donos, președintele Federației Sindicale a Educației și Științei.

Rata de ocupare a femeilor este mai mică decât a bărbaților, pozițiile atinse în ierarhia organizațională sunt, în general, inferioare în raport cu cele atinse de bărbați, iar remunerarea muncii – mai mică. Salariul mediu al femeilor, chiar dacă ținem cont de diferența de ore lucrate, este cu 13-14% mai mic decât al bărbaților. La acest subiect s-a referit în cadrul discuțiilor Sergiu Sainciuc, vicepreședinte al CNSM.

„Cu suportul sindicatelor, a fost modificat cadrul legal prin care angajatorii sunt obligați să facă o analiză anuală a nivelului de salarizare pe genuri. Aici urmează să mai lucrăm, împreună cu angajatorii, să vedem care ar trebui să fie acea modalitate de analiză ca să asigurăm ca salariile pentru femei să fie la un nivel mediu ca al bărbaților. Problema discutată este una actuală. Ține de perspectiva Republicii Moldova, deoarece, dacă nu vom depune eforturi pentru a menține tinerii în țară, atunci ne vom confrunta cu o depopulare și mai mare. Motivarea muncii este un aspect de bază. Acum, acestea nu sunt motivate, pentru că în țara noastră salariul, și cel minim, și cel mediu, este cel mai mic din Europa”, a menționat Sergiu Sainciuc.

Dezbaterile a fost realizată în cadrul proiectului „Parteneriate pentru liderismul femeilor și bună guvernare”, implementat de Fundația „Friedrich Ebert” (FES) Moldova și AO „Institutum Virtutes Civilis”, cu suportul financiar al UE și FES.

Galina MUNTEANU

3 ACTIVITATEA SINDICALĂ

Seminar

Campania „Organizația primară – energia mișcării sindicale” a ajuns la Comrat

Campania Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM) „Organizația primară – energia mișcării sindicale” a ajuns pe 15 iunie la Comrat. La eveniment au participat peste 40 de lideri și membri de sindicat din toate ramurile. În cadrul seminarului, aceștia au fost informați despre obiectivele campaniei CNSM, sfaturile ce se conțin în „Ghidul liderului de sindicat”, dar și despre baza legislativă a organizațiilor sindicale primare (OSP). De asemenea, participanții la seminar au primit „Ghidul liderului de sindicat”, elaborat de specialiștii Confederației.

Lilia Franț, vicepreședintă a CNSM, în discursul său a vorbit despre rolul și importanța campaniei „Organizația primară – energia mișcării sindicale” și necesitatea implicării fiecărui lider în soluționarea problemelor cu care se confruntă salariații, membrii de sindicat.

„Obiectivul general al acestei acțiuni inițiate de CNSM, care astăzi a ajuns și la Comrat, este sporirea rolului și a potențialului organizațiilor sindicale primare în asigurarea drepturilor și garanțiilor salariaților. Acest deziderat, ne-am convins de-a lungul anilor, poate fi realizat doar cu implicarea masivă a tuturor organizațiilor sindicale, a fiecărui membru de sindicat. CNSM, prin această campanie, își dorește să fortifice legăturile între centru și cele peste 5000 de organizații primare. Experiența ne-a arătat că doar fiind alături de organizația primară putem să consolidăm mișcarea sindicală. Implicarea activă a tuturor în promovarea și desfășurarea acestei campanii va întări dialogul social la nivel de unitate, ne va permite să abordăm și să soluționăm problemele membrilor de sindicat la locul de muncă, pe cale amiabilă și în mod operativ. Eu sunt sigură că această campanie ne va ajuta să avem un dialog cu partenerii sociali, constructiv și cu rezultate scontate”, a relevat Lilia Franț.

Referindu-se la prevederile ce se conțin în „Ghidul liderului de sindicat”, Lilia Franț a menționat că acest document are scopul de a-i ajuta pe liderii organizațiilor sindicale primare să posede cunoștințele necesare în diverse domenii, ca să facă față provocărilor social-economice, schimbărilor de pe piața muncii, pentru a soluționa eficient orice problemă cu care se confruntă membrii de sindicat.

Eugeniu Covrig, șeful Departamentului juridic al CNSM, i-a informat pe cei prezenți asupra legislației cu privire la obligațiile organizațiilor sindicale primare și ale membrilor de sindicat, subliniind rolul și efectele activității organizațiilor sindicale pentru societate, astfel încât salariații să se bucure de majorări de salariu, de respectarea drepturilor sociale, de condiții decente la locul de muncă. Eugeniu Covrig a vorbit și despre formarea convingerilor sindicaliste și motivarea apartenenței la sindicat, implicarea membrilor în realizarea agendei sindicale la toate nivelurile, precum și despre modificările și completările operate la Codul muncii, activitatea Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective și colaborarea dintre partenerii sociali.

Sergiu Iurcu, consilier superior în Departamentul protecție social-economică al CNSM, i-a familiarizat pe liderii de sindicat locali cu prioritățile mișcării sindicale în domeniul protecției social-economice a salariaților, membri de sindicat, cu ultimele modificări în legislație, care vin să protejeze și mai mult omul muncii, respectiv, care este aportul sindicatelor la acest capitol. Sergiu Iurcu s-a referit, de asemenea, la subiecte privind modificările operate în legislația muncii, la salariizarea în sectorul bugetar și în cel real, la plata indemnizațiilor, asigurarea medicală, condițiile de pensionare și de reexaminare a pensilor.

În cadrul activității, liderii sindicali au avut posibilitatea să abordeze diverse probleme cu care se confruntă în teritoriu și să obțină de la specialiștii CNSM răspunsuri care ar contribui la soluționarea acestora.

Natalia Vornicova: „Ne bucură faptul că avem o conclurare fructuoasă cu CNSM”

Am discutat, cum era și firesc, cu gazda evenimentului, Natalia Vornicova, reprezentanta CNSM în UTA Găgăuzia, președintă a Consiliului teritorial FSES din UTA Găgăuzia, care ne-a primit cu multă căldură. Dumneaei activează în domeniul educației de circa 40 de ani, iar în calitate de lider sindical – de 28 de ani.

Referindu-se la Campania „Organizația primară – energia mișcării sindicale”, Natalia Vornicova a spus că este una necesară, fiindcă temelia mișcării sindicale o constituie organizația sindicală primară.

„Este foarte dificil în aceste vremuri grele să consolidezi o organizație sindicală. Sindicatele din UTA Găgăuzia susțin întru totul această campanie și mă bucur că noua conducere a CNSM, în frunte cu președintele Igor Zubcu, și-a propus drept scop consolidarea forței sindicale în cadrul întregii țări, pornind de la cea mai importantă entitate – organizația sindicală pri-

mară. La Congresul IV al CNSM, din iunie 2022, am lansat un apel către organizațiile sindicale, cerând readucerea membrilor de sindicat în epicentrul preocupărilor sindicale. E bine că CNSM organizează pentru sindicatele de ramură mai multe activități: seminare, consultații juridice și mese rotunde. Noi sperăm că aceste întâlniri vor continua și pe viitor, pentru a soluționa problemele ce țin de crearea condițiilor benefice de muncă, înlăturarea inechităților care încă mai există în Legea salarizării, susținerea tinerilor specialiști pentru a reduce efectele migrației, a nu admite diminuarea drepturilor salariaților stabilite în Codul muncii și actele juridice negociate și semnate de partenerii sociali de toate nivelurile. O problemă pentru noi este și semnarea Contractului colectiv de muncă la nivel de ramură. Din cauza că în UTA Găgăuzia nu există patronate, practic, această problemă e imposibil de rezolvată”, a menționat reprezentanta CNSM în UTA Găgăuzia.

Natalia Vornicova a ținut să vorbească și despre stimularea celor mai activi lideri, care își doresc cu adevărat să contribuie la schimbarea lucrurilor în bine. Referindu-se la realizări, dumneaei a menționat că în contractele colective de muncă, în colaborarea cu primarii, au fost introduse facilități pentru președinții comitetelor sindicale. Sunt instituții în care liderul sindical i se plătește adaus pentru patru ore săptămânal, iar în altele, se acordă 5-10 zile de concediu suplimentar. Liderul sindical a scos în evidență și colaborarea fructuoasă din ultimii doi ani pe care o are cu conducerea CNSM.

Următoarele seminare regionale organizate de CNSM în cadrul campaniei „Organizația primară – energia mișcării sindicale” sunt planificate pentru luna octombrie: 10 octombrie – la Leova, 17 octombrie – la Ștefan Vodă și 27 octombrie – la Fălești. Campanie se va încheia în luna noiembrie 2023 cu o Gală a organizațiilor sindicale primare.

Anatol FIȘER

» ACTIVITATEA SINDICALĂ 4

Sedință

FSLC a discutat chestiuni privind activitatea unor organizații membre

Comitetul Executiv (CE) al Federației Sindicatelor Lucrătorilor din Cultură (FSLC) s-a întrunit recent într-o ședință ordinară, pentru a discuta mai multe chestiuni vizând activitatea unor centre și organizații membre ale FSLC și planurile de acțiuni pentru perioada următoare.

Conform planului de activitate al Federației pentru semestrul I al anului 2023, specialiștii aparatului Consiliului Republican al FSLC au efectuat vizite de lucru pentru a verifica activitatea administrației și a organelor sindicale în vederea respectării legislației în vigoare, a Convenției colective (nivel de ramură) și a Statutului FSLC.

Tatiana Cazacu, șefa Secției protecție juridică și social-economică a aparatului Consiliului Republican al FSLC, i-a informat pe membrii Comitetului Executiv despre situația privind activitatea administrației și a organelor sindicale din cadrul Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”. Potrivit specialistei, în urma verificărilor efectuate, s-a constatat că administrația instituției depune eforturi pentru respectarea prevederilor legislației muncii și ale Convenției colective nivel de ramură, în special, ce țin de plata salarială, plata pentru concediul anual de odihnă și cel suplimentar.

De asemenea, s-a menționat realizarea dialogului social în instituție, fiind negociat și încheiat Contractul colectiv de muncă la nivel de unitate. Astfel, salariații și membrii de sindicat se bucură de anumite beneficii. Totuși, administrația instituției în cauză nu a reușit să asigure în deplină măsură respectarea cadrului legislativ în domeniul muncii și prevederilor Convenției colective nivel de ramură. Prin hotărârea adoptată la subiectul pus în discuție, Comitetul Executiv recomandă administrației instituției și organului sindical să întreprindă măsurile de rigoare în vederea eliminării abaterilor de la normele în vigoare.

Un alt subiect discutat de către sindicaliști se referă la activitatea Consiliilor Ramurale Cantemir și Leova ale FSLC în vederea coordonării activității organizațiilor sindicale primare din subordinea acestora, conform prevederilor statutare și reglementare. O informație amplă la acest subiect a prezentat Nadejda Andronic, vicepreședintă a FSLC. Potrivit acesteia, confruntându-se cu diverse provocări, liderii și membrii organelor sindicale electiv din cadrul Consiliilor Ramurale Cantemir și Leova ale FSLC, ce activează pe baze obștești, depun eforturi în organizarea activităților sindicale și realizarea misiunii de reprezentare și

apărare a drepturilor și intereselor profesionale, economice, de muncă, sociale și individuale ale membrilor de sindicat.

Tatiana Țulea, șefa Secției finanțe, contabilitate și asigurări sociale a aparatului Consiliului Republican al FSLC, a vorbit despre activitatea administrației și organelor sindicale din cadrul Teatrului „Luca-fărul” și Muzeului de Artă al Moldovei, și evidența încasării și decontării cotizațiilor de membru al sindicatului în conformitate cu legislația în vigoare și prevederile Statutului FSLC.

De asemenea, membrii Comitetului Executiv au discutat și aprobat planul de activitate al organelor sindicale electiv (nivel național-ramural) pentru semestrul II al anului curent, care prevede convocarea și pregătirea materialelor pentru ședințele ulterioare ale Consiliului Republican și ale Comitetului Executiv, activități de formare și informare a activului sindical.

Sindicaliștii și-au propus să continue activitățile menite să reprezinte și să apere drepturile și interesele salariaților din ramura culturii în vederea asigurării remunerării muncii și condițiilor sigure la locul de muncă; să dezvolte și să eficientizeze parteneriatul social ramural și dialogul social la nivel de unitate; să monitorizeze respectarea prevederilor Convenției Colective la nivel de ramură pe anii 2021-2025 și ale Contractelor colective la nivel de unitate; să consolideze instituția sindicală.

Cor. VP

Internațional

Reprezentante ale sindicatelor din R. Moldova au participat la un congres IUF, la Geneva

În perioada 13-16 iunie curent, la Geneva și-a ținut lucrările Congresul 28 al Uniunii Internaționale a Lucrătorilor din Industria Alimentară, Agricultură, Hoteluri, Restaurante, Catering, Industria Tutunului și Industriile Conexă (IUF).

Cei peste 450 de delegați la Congres, de la 202 organizații membre IUF din 85 de țări ale lumii, reprezentanți a milioane de lucrători din sectoarele alimentației, agriculturii, hotelurilor, restaurantelor, cateringului și tutunului s-au întrunit pentru a stabili direcțiile principale de activitate și a elabora strategii pe problemele abordate pentru perioada anilor 2023-2027.

Din Republica Moldova, la congres au participat doi reprezentanți din organizațiile membre ale IUF: Diana Romanciuc, președintele Federației Sindicale a Lucrătorilor din Comerț, Alimentația Publică, Cooperarea de Consum, Servicii, Restaurante și Hoteluri „SindLUCAS”, și Gabriela Tricolici, de la Federația Sindicatelor din Domeniile Cooperate de Consum, Comerțului și Antreprenoriatului „Moldsindcoopcomert”.

În discursul rostit în fața delegaților la Congres, președintele IUF în exercițiu, Mark Lauritsen, a relevat: „Am văzut creșterea mișcărilor extremiste pe tot globul, și atacurile lor constante asupra drepturilor omului,

fie că este vorba de Italia, Myanmar sau de SUA și Brazilia. Chiar și acum ne întâlnim în umbra războiului din Ucraina. O mișcare muncitorească puternică este singurul lucru care poate împinge înapoi aceste forțe de dreapta. Lupta pentru viitorul nostru începe aici și acum”.

Delegații la congres au pus un accent sporit pe următoarele chestiuni: drepturi sindicale; egalitate; justiție climaterică; pace, democrație, drepturile omului.

La finele celui de-al 28-lea Congres al IUF au fost adoptate 25 de rezoluții, acestea vizând, între altele, tinerii angajați, războiul agresiv al Rusiei împotriva Ucrainei, solidaritatea sindicală internațională și lupta pentru pace, drepturile sindicale democratice în Europa de Est și Asia Centrală ș.a.

În calitate de președinte al IUF a fost reales Mark Lauritsen, reprezentant al UFCW America de Nord, iar în funcția de secretar general - Sue Longley, Elveția.

Congresul 28 al IUF a ales membrii Comitetului Executiv, care reprezintă diferite regiuni geografice. Acesta se reunește anual pentru a monitoriza și a controla activitățile IUF, progresele înregistrate în realizarea programelor și a rezoluțiilor congresului.

Deschiderea Congresului a fost precedată de Conferința Organizației de Femei a IUF, care a reunit 149 de sindicaliste din 97 de organizații membre ale IUF. La Conferință

au fost puse în discuție patru subiecte principale: atragerea mai multor femei lucrătoare în sindicate și promovarea mai multora dintre ele în poziții de conducere; protecția și extinderea drepturilor femeilor care lucrează și protecția maternității; promovarea angajării femeilor și răspunsul la provocările timpului, cum ar fi automatizarea; prevenirea și eliminarea violenței și hărțurii bazate pe gen.

Conferința Organizației de Femei a fost urmată de o conferință IUF dedicată problemelor tinerilor, apoi a avut loc o altă confe-

rință IUF, la care au fost abordate probleme de discriminare pe criterii de rasă, credință, culoare sau orientare sexuală.

Congresul 28 al IUF a ales membri ai Comitetului Global de Femei al IUF. Președintele Federației „SindLUCAS”, Diana Romanciuc, a fost aleasă în funcția de primvicepreședinte al reprezentantului titular în Comitetul Global de Femei al IUF din partea organizațiilor membre ale IUF din țările Europei de Est și Asiei Centrale.

Valentina CHIRIAC, vicepreședinte al Federației „SindLUCAS”

Dialog

Tamara ABABII: „A fi lider sindical înseamnă multă responsabilitate pentru colegii pe care îi reprezinți”

Interviu cu Tamara Ababii, președinta Organizației sindicale primare din cadrul Spitalului Raional Florești, șefa Secției pediatrie, reprezentantă a Federației Sindicale „Sănătatea” din Moldova. A fost realizat în cadrul campaniei naționale „Organizația primară – energia mișcării sindicale”, parte a ciclului de interviuri cu genericul „Istorie de succes ale femeilor lideri de sindicat din mediul rural”.

– Doamna Ababii, cum ați început activitatea în cadrul mișcării sindicale?

– Interesul pentru activitatea sindicală mi-a fost trezit încă din anii de studenție. Am fost implicată în activitatea sindicală din acea perioadă a vieții mele, deoarece înțelegem că activitatea sindicală este una necesară oricărei persoane angajate în câmpul muncii. Am făcut parte din Comitetul sindical de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie și am fost mereu la curent cu toate activitățile și cerințele organizației sindicale în ceea ce privește apărarea drepturilor membrilor de sindicat. Consider că este foarte important ca în fiecare instituție, întreprindere să existe o organizație sindicală, care nu este doar o structură ce veghează cum sunt respectate drepturile salariaților, ci și o călăuză pentru salariat, este la curent cu problemele pe care le are membrul de sindicat și îi oferă suportul necesar.

După finalizarea studiilor, am fost repartizată în raionul Florești și deja de 32 de ani activez în cadrul Spitalului Raional Florești, iar în anul 2019 am fost aleasă în funcția de președintă a Comitetului sindical. Spitalul are peste 450 de angajați și pentru mine este o mare onoare să le reprezint interesele. A fi lider sindical înseamnă multă responsabilitate pentru colegii pe care îi reprezinți, pentru starea de lucruri din instituție în ceea ce privește condițiile de muncă și de remunerare. Trebuie să știi să aperi drepturile salariaților și, în același timp, să concluzi eficient cu administrația instituției, pentru a promova interesele colegilor.

– Care sunt principalele probleme cu care vă confrunțați în teritoriul și cum le soluționați?

– Dintotdeauna, domeniul sănătății a fost unul complex. Persoanele angajate în acest sector important pentru societate s-au confruntat cu problemele care au fost și sunt în țară – economice, sociale, demografice – toate acestea s-au reflectat în activitatea medicilor și a sistemului medical în ansamblu. În ultimii ani cunoaștem cu toții gravitatea și impactul pandemiei de Covid-19 și atitudinea lucrătorilor medicali care, în pofida tuturor problemelor – lipsa de echipament, lipsa unui protocol bine stabilit, riscuri majore pentru propria viață și sănătatea familiilor lor – au fost în prima linie și și-au făcut datoria cu profesionalism și cu jertfire de sine. Suntem recunoscători pentru eforturile liderilor Federației Sindicale „Sănătatea” din Moldova, Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, care au înțeles problemele cu care se confruntă sistemul medical și, împreună cu partenerii sociali, au depus eforturi pentru ca situația din medicină să se îmbunătățească. Astăzi, datorită muncii depuse de Federația Sindicală „Sănătatea”, avem Convenția colectivă

(nivel de ramură), în care sunt stabilite un șir de beneficii, conform necesităților pe care le au medicii din Republica Moldova. Mă refer aici la creșterea nivelului de remunerare a muncii angajaților din medicină, asigurarea cu echipament medical de protecție. De asemenea, o altă problemă care a fost soluționată vizează reglementarea timpului de muncă, acordarea zilelor de odihnă. Am solicitat, în același timp, ca să li se ofere o alimentație suplimentară persoanelor care au lucrat în focare epidemice. După semnarea Convenției colective, în anul 2022, a urmat o activitate intensă de consultări și negocieri cu administrația spitalului, pentru a încheia un nou Contract colectiv de muncă, acesta constituind un document de bază al activității spitalului și al organizației sindicale primare. A fost înființată Comisia de dialog social, la ședințele căreia au fost dezbătute toate prevederile incluse în Convenție. Desigur, mai sunt multe de făcut. Administrația spitalului înțelege foarte bine necesitățile oamenilor care muncesc la spital și, împreună, prin dialog, identificăm soluții la problemele cu care se confruntă salariații, membri de sindicat.

– Cum sunt respectate drepturile femeilor în teritoriul și cât de bine își cunosc acestea drepturile?

– Drepturile femeilor sunt foarte importante. Atunci când am negociat Contractul colectiv de muncă, am optat pentru mai multe facilități pentru femei, mai ales că peste 90% dintre angajații spitalului sunt femei. Urmărim cu atenție tot ce se discu-

tă la nivel național, mă refer la aplicarea Convenției de la Istanbul și a altor documente internaționale și naționale care au în vizor drepturile femeilor. Atunci când vorbim despre respectarea drepturilor femeilor, trebuie să avem în vedere că situația femeilor din mediul rural este diferită de situația femeilor din mediul urban. Acum, în special, în mediul rural, când foarte mulți bărbați sunt plecați la muncă în străinătate, femeia rămâne singură acasă cu familia și trebuie să facă față nu doar activităților casnice, dar și celor profesionale, inclusiv să-și ajute părinții în etate. Povara care cade peste umerii femeilor de multe ori este foarte mare. Desigur, problemele social-economice care sunt în localitățile noastre se reflectă asupra situației femeilor, bunăstării și sănătății lor.

O altă problemă majoră, care acum începe tot mai mult să se manifeste, este că persoanele care au devenit în ultimii ani mame și tați sunt acei copii care, în anii 90, prin 2000, au rămas cu bunicii acasă, pentru că mulți părinți în acea perioadă erau plecați la muncă peste hotare. Lipsa părinților în anii de copilărie pe mulți dintre ei i-a marcat în mod deosebit, sunt copii care au crescut cu alte valori. Astăzi, din diferite cauze, vedem o degradare a valorilor autentice ale unei familii și asta ar trebui să ne îngrijoreze. Soții ar putea să-și asume mai multe responsabilități legate de viața de familie. Este extrem de important ca ambii părinți să se implice în educația copiilor, să le cultive de mici valori pe care să le poarte cu ei pe parcursul întregii vieți. Sunt ferm convinsă că putem schimba atitudinea, mentalități

care încă mai persistă, să combatem fenomene precum violența în familie, inechități sociale. Dacă ne vom învăța să fim mai toleranți unul față de altul, vom avea cu toții doar de câștigat.

– Cum apreciați lansarea de către CNSM a campaniei „Organizația primară – energia mișcării sindicale”?

– Este o campanie binevenită. Inițiativa trebuie să vină de jos, de la salariați. Organizația sindicală primară se află la baza mișcării sindicale. Anume în cadrul acestei organizații se văd cel mai bine problemele cu care se confruntă salariatul. Rolul liderului organizației sindicale primare este foarte important. El trebuie să înțeleagă problemele cu care trăiește salariatul și să depună toate eforturile pentru a îmbunătăți condițiile de muncă.

– Ce mesaj aveți pentru femeile sindicliste?

– Este esențial ca femeile să conștientizeze rolul și beneficiile apartenenței la sindicat. Anume structurile sindicale le pot apăra drepturile și pot contribui la soluționarea problemelor social-economice cu care se confruntă. Îndemn femeile să devină membre de sindicat, să fie curajoase și să formeze organizații sindicale de femei puternice în cadrul instituțiilor din țara noastră.

– Vă mulțumim pentru interviu și vă urăm succese în continuare!

Interviu realizat de Ion SCLIFOS

Consultația economistului

Concedii suplimentare plătite: cui și cât i se cuvine

Într-un articol anterior v-ați oferit la concediile anuale plătite. Vă rog să vă pronunțați pe marginea concediilor suplimentare plătite. Prin care hotărâre de Guvern este aprobat Nomenclatorul de acordare a concediilor suplimentare? Totodată, să vă expuneți poziția și pe marginea concediilor suplimentare stipulate în Convenția colectivă (nivel național) nr. 2/2004.

Alexei Ivanov, Chișinău

Ana MOLDOVANU, consilier superior în Departamentul protecție social-economică al CNSM

Potrivit articolului 121 din Codul muncii al Republicii Moldova, unele categorii de angajați au dreptul și la concedii de odihnă anuale suplimentare.

Astfel, beneficiază de un concediu de odihnă anual suplimentar plătit cu durata de cel puțin patru zile calendaristice:

- salariații care lucrează în condiții vătămătoare;
- persoanele cu dizabilități de vedere severe;
- tinerii în vârstă de până la 18 ani.

De asemenea, unuia dintre părinții care au doi și mai mulți copii în vârstă de până la 14 ani (sau un copil cu dizabilități).

În convențiile colective, în contractele colective sau în cele individuale de muncă pot fi prevăzute și alte categorii de salariați cărora li se acordă concedii de odihnă anuale suplimentare plătite, precum și alte durate (mai mari) ale concediilor decât cele specificate.

Codul muncii mai precizează că durata specifică a concediului anual suplimentar plătit pentru salariații care lucrează în condiții vătămătoare este stabilită prin contractul colectiv de muncă în baza nomenclatorului respectiv aprobat de Guvern.

Cu părere de rău, o hotărâre de Guvern în acest sens nu a fost aprobată până la momentul actual. Prin Hotărârea Guvernului nr. 1223/2004, a fost aprobat Nomenclatorul profesioanelor și al funcțiilor cu condiții de muncă vătămătoare, activitatea cărora acordă dreptul la concediu de odihnă anual suplimentar plătit și durata zilei de muncă redusă a personalului medico-sanitar.

Partenerii sociali (Guvernul, Patronatele și Sindicatul) au negociat și au stabilit, în Convenția colectivă (nivel național) nr. 2/2004 „Timpul de muncă și timpul de odihnă”, prevederea că, până la aprobarea de către Guvern a Listelor lucrărilor și locurilor de muncă cu condiții vătămătoare, durata concediului anual suplimentar plătit pentru salariații care lucrează în condiții nefavorabile se va stabili în modul prevăzut de Hotărârea Guvernului nr. 573/1994, în baza „Listei unităților de producție, secțiilor, profesioanelor și funcțiilor cu condiții de muncă vătămătoare, activitatea cărora oferă dreptul la concediu su-

plimentar și la durata redusă a zilei de muncă” (din timpul sovietic), cu transformarea duratelor respective din zile lucrătoare în zile calendaristice (art. 10). Sub incidența prezentei Convenții cad toate unitățile, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică.

Conform art. 9 din Convenția respectivă, personalului de conducere și de specialitate a cărui muncă implică eforturi psiho-emoționale sporite i se poate acorda un concediu suplimentar plătit cu durata de până la șapte zile calendaristice. Condițiile de acordare a concediului suplimentar se stabilesc în contractul colectiv sau individual de muncă.

Totodată, conform art. 11, salariații, la prezentarea actelor respective, beneficiază de concediu suplimentar plătit pe motive familiale, exprimat în zile lucrătoare, în următoarele cazuri:

- căsătoria salariatului – trei zile;
- căsătoria copilului salariatului – o zi;
- nașterea ori înfierea copilului – o zi;
- decesul părinților, socrilor, soțului/soției, copilului – trei zile;
- decesul fratelui/surorii, bunicii/bunicii – o zi;
- părinților care au copil în clasele I și II – o zi la începutul anului școlar și o zi la sfârșitul anului școlar;
- încorporarea în rândurile Armatei Naționale a unui membru al familiei – o zi.

Concediul menționat se acordă strict în timpul survenirii evenimentului și nu poate fi transferat în altă perioadă.

De asemenea, prin Convenția respectivă, tatăl copilului nou-născut beneficiază de dreptul la un concediu paternal cu o durată de trei zile calendaristice, cu menținerea salariului mediu.

În convențiile colective (nivel de ramură), în contractele colective sau în cele individuale de muncă pot fi prevăzute și alte categorii de salariați cărora li se acordă concedii de odihnă anuale suplimentare

plătite, precum și alte durate (mai mari) ale acestor concedii, în funcție de sursele financiare disponibile.

E de menționat că Capitolul III din Codul muncii reglementează separat acordarea concediilor suplimentare salariaților care îmbină munca cu studiile în instituțiile de învățământ superior și mediu de specialitate.

Conform Regulamentului cu privire la acordarea unor garanții și compensații salariaților care îmbină munca cu studiile (Hotărârea Guvernului nr. 435/2007), salariaților trimiși de către angajator la programe de studii autorizate provizoriu sau acreditate în condițiile legii în cadrul învățământului profesional tehnic, superior de licență sau superior de master cu frecvență redusă li se stabilește durata redusă a timpului de muncă, li se acordă concedii suplimentare, cu menținerea integrală sau parțială a salariului mediu.

Astfel,

1. Salariaților care își fac studiile în instituțiile de învățământ superior (ciclul I – de licență și ciclul II – de master) li se acordă concedii suplimentare plătite (păstrându-li-se 75% din salariul mediu la locul de muncă de bază):

- a) pentru sesiunea de reper, executarea lucrărilor de laborator și susținerea colocviilor și a examenelor – până la 30 de zile calendaristice anual;
- b) în perioada susținerii examenelor de licență sau examenelor de absolvire – până la 30 de zile calendaristice;
- c) pentru elaborarea și susținerea proiectului (tezei) de licență, tezei de master sau a lucrării (proiectului) de diplomă – până la 90 de zile calendaristice.

2. Salariații care îmbină munca cu studiile în instituțiile de învățământ profesional tehnic beneficiază anual de un concediu suplimentar, cu o durată de până la 35 de zile calendaristice, pentru a se pregăti și a susține colocviile și examenele, păstrându-li-se 75% din salariul mediu la locul de muncă de bază.

3. În perioada susținerii examenelor de absolvire, salariații care își fac studiile în instituțiile liceale cu frecvență redusă beneficiază de un concediu suplimentar, cu o durată de până la 30 de zile calendaristice, cu păstrarea a 75% din salariul mediu la locul de muncă de bază.

Reuniune online

Biroul executiv al CNCNC și-a stabilit prioritățile pentru perioada apropiată

Sergiu SAINCIUC, vicepresedinte al CNSM

Miercuri, 21 iunie curent, a avut loc, în regim online, ședința Biroului executiv al Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective (CNCNC), la care au participat reprezentanții ai Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova. În cadrul ședinței, s-a decis convocarea, pe 28 iunie curent, la ora 13.30, a unei ședințe extraordinare a Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective, precum și au fost stabilite subiectele ce urmează a fi discutate de partenerii sociali.

Astfel, membrii comisiei vor examina proiectul de lege pentru modificarea articolului 43 cu indicii 1 din Legea nr.200/2013 privind regimul străinilor în Republica Moldova (număr unic

355/MDED/2023), elaborat de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării. Acesta vizează liberalizarea accesului pe piața națională a muncii a străinilor proveniți din anumite state, precum și a străinilor care dețin drept de ședere provizorie și au în context timp liber disponibil în afara ocupației de bază (studii la facultate). Liberalizarea accesului la muncă pentru cetățenii UE corespunde planului de măsuri necesare a fi implementate datorită obținerii de către Republica Moldova a calității de țară candidată de aderare la UE.

Totodată, urmează a fi examinată problema abordată anterior de sindicate referitor la alocarea mijloacelor financiare autorităților publice locale pentru asigurarea respectării prevederilor cadrului legal și implementării măsurilor prevăzute de Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar pentru toți angajații din sectorul bugetar. Este vorba, în principal, de propunerea de majorare a salariilor în unitățile bugetare de nivel local cu 1300 de lei în proiectul HG pentru modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2023.

Programul „373”

Antreprenorii pot contracta credite cu dobândă avantajoasă, parțial acoperită de stat

Începând cu ziua de 22 iunie, antreprenorii pot solicita credite investiționale de până la 15 milioane de lei la băncile comerciale-partenere ale Programului governmental „373”.

Anunțul a fost făcut de vicepremierul Dumitru Alaiba, ministru al Dezvoltării Economice și Digitalizării, și de Dumitru Pîntea, directorul Organizației pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (ODA), într-o conferință de presă. Creditele investiționale cu dobândă avantajoasă, susținută parțial de stat, prin intermediul ODA, vor putea fi solicitate la una din cele 11 bănci comerciale din Republica Moldova.

„Prioritatea noastră este să creștem economia. În acest sens, sectorul întreprinderilor mici și mijlocii este unul vital, iar programul „373” vine să ajute mediul de afaceri să se dezvolte, să creeze locuri noi de muncă și să ajungă să-și valorifice produsele și serviciile pe noi piețe de desfacere”, a menționat Dumitru Alaiba.

Inițiativa guvernamentală va oferi antreprenorilor acces facilitat la finanțare și susținere pentru dezvoltarea afacerilor, a declarat Dumitru Pîntea, directorul ODA.

„Rata dobânzii la creditele în valută străină va fi de 3% anual, iar în lei – de 7% anual. Creditele investiționale pot fi contractate de IMM-uri pe un termen de până la șapte ani, cu o perioadă de grație de până la trei ani”, a precizat Dumitru Pîntea.

Programul „373” prevede și garantarea cu până la 40%, după caz, din valoarea creditelor, prin intermediul Fondului de Garantare a Creditelor (FGC) din portofoliul ODA. În anul curent, pentru acțiunile de implementare a Programului de stimulare a investițiilor „373” au fost prevăzute resurse financiare în valoare de circa 250 de milioane de lei.

Cor. VP

Educație

Un pachet de măsuri pentru a face mai atractiv domeniul învățământului

Republica Moldova se confruntă în continuare cu o criză de cadre didactice. În prezent există un deficit de circa 2.300 de cadre didactice. Circa 50 la sută din resursele umane în educație au vârsta de peste 50 de ani, iar pentru a rezolva această problemă, avem și câteva ajustări la Codul educației, care, sperăm noi, vor face ca fluxul de tineri care să facă studii pedagogice să crească, a menționat Anatolie Topală, ministrul Educației și Cercetării.

Este vorba de majorarea indemnizației pentru absolvenții care vor merge să predice în localitățile rurale de la 120.000 la 200.000 de lei. În plus, această sumă va fi acordată pentru o perioadă de cinci ani.

De asemenea, a mai menționat Anatolie Topală, va fi redusă norma didactică, păstrând același salariu integral sau vor fi compensate cheltuielile pentru serviciile comunale pentru tinerii specialiști din orașe și sate.

„Avem și alte elemente cu care vrem să îmbunătățim calitatea pregătirii acestei resurse umane pentru educație, și aici vorbim și de investiții în universitățile pedagogice, cărora le-am acordat și anul trecut peste 7,5 milioane de euro, inclusiv în colegiile pedagogice. Am dotat laboratoarele cu tot ce este necesar ca pregătirea în cadrul universităților să fie mult mai bună”, a adăugat ministrul Educației.

De fapt, acestea sunt condiții negociate intens de către Federația Sindicală a

Educației și Științei (FSES). Sindicaliștii din educație pledează, de asemenea, pentru majorarea salariului, dar și pentru condiții de muncă decente. „Sunt probleme care persistă de ani buni, iar autoritățile ar trebui să intervină prompt pentru a schimba situația din învățământ”, spune Ghenadie Donos, președintele FSES.

Referindu-se la interesul scăzut al tinerilor pentru această profesie, ministrul Educației și Cercetării a menționat următoarele: „Rolul profesorului în societate este unul foarte important prin faptul că la școală se educă tânăra generație, este o profesie care trebuie să fie respectată în întreaga societate și acest rol nu poate fi diminuat, fiindcă fără o educație de calitate nu putem avea un stat prosper”.

În prezent, în Republica Moldova sunt circa 1200 de instituții de învățământ primar, gimnazial și liceal și peste 1300 de grădinițe. Din numărul total al școlilor, în 700 sunt mai puțin de 200 de elevi, iar în același timp, sunt două instituții care au și peste 2.000 de elevi, iar în cinci – mai mult de 1000 de elevi.

„Fără o educație de calitate nu putem avea un stat prosper

„Dacă noi am ști că în fiecare din aceste 1.200 de instituții avem același proces de educație de calitate, atunci noi am găsi și resursa financiară și am veni cu servici-

le cât mai aproape de copii, de părinți. Dar atâta timp cât problema este și cu cadrele didactice, aceasta nu se rezolvă ușor, indiferent de care sunt pașii pentru a ajunge la acel proces de educație de calitate. Primul lucru la care trebuie să ne gândim atunci când vorbim despre oricare reformă e cum asigurăm calitatea procesului de educație”, susține ministrul Anatolie Topală.

La finele anului trecut, a fost încheiat proiectul susținut de Banca Mondială „Reforma învățământului din Moldova”. În cadrul acestuia au fost renovate 23 de instituții de învățământ care în prezent arată cu totul altfel. Au spații amenajate cu tot ce este necesar pentru procesul educațional, au laboratoare de fizică și chimie dotate, au tehnică de calcul, au tot ce este necesar pentru activități interactive și alte dispozitive prin care pot desfășura procesul educațional cu totul la alt nivel.

„Am discutat cu copiii din aceste instituții, care văd diferența. Astfel de instituții sunt inclusiv în unele sate, școli în care vin și elevi din alte sate. De asemenea, am planificat și noul proiect cu Banca Mondială, reparația a circa 15 instituții de învățământ gimnazial și liceal, a 15 grădinițe noi, vom construi trei licee clasice în trei zone, în care vom dezvolta învățământul liceal clasic, adică de la clasa a X-a în sus. Avem planificate finanțări pentru dotarea instituțiilor. Acum suntem în proces de avizare, conducerea băncii a aprobat proiectul, peste vară îl vom aproba în Parlament și la începutul noului an de studii el va fi efectiv și vom putea implementa aceste activități”, a concretizat Anatolie Topală.

Ziua mondială a refugiatului

Moldovenii, foarte receptivi la dramele semenilor în condiții de criză

În fiecare an, pe 20 iunie, potrivit Rezoluției 55/76 a Adunării Generale a ONU, din data de 4 decembrie 2000, este marcată Ziua mondială a refugiatului, care își propune să crească gradul de empatie față de refugiați, dar și să îi ajute să se integreze mai ușor în comunitate.

De la începutul războiului din Ucraina, pe 24 februarie 2022, Republica Moldova a fost tranzitată de peste 850 de mii de refugiați. Iar peste 100 de mii se mai află încă pe teritoriul Republicii Moldova. Francesca Bonelli, reprezentanta Agenției ONU pentru Refugiați, și-a exprimat recunoștința față de moldovenii care și-au deschis ușile pentru ucrainenii fugiți din calea războiului.

„Guvernul Republicii Moldova a reacționat extrem de bine și a ajutat refugiații, iar populația s-a dovedit a fi foarte primitoare. Solidaritatea moldovenilor a fost extrem de importantă în acele momente”, a menționat Francesca Bonelli.

La mai bine de un an de la declanșarea războiului de către Federația Rusă în țara vecină, mulți refugiați spun că în RM se simt ca la ei acasă. Pe lângă faptul că au nevoie de asistență, ei sunt cei care pot contribui la dezvoltarea societății, pot să se angajeze în câmpul muncii și să contribuie la dezvoltarea social-economică a statului gazdă, afirmă Francesca Bonelli.

Președinta Maia Sandu a dat asigurări că Republica Moldova va continua să-și ajute vecinii ucraineni, să integreze refugiații în viața socială și economică și să le ofere siguranță. „Gândurile noastre se îndreaptă către copiii, către oamenii care au fost forțați de război să plece de acasă, departe de cei dragi. E o dramă pe care noi, cei care nu am trăit-o, nu putem să ne-o imaginăm”, a afirmat șefa statului.

Sindicaliștii au fost printre primii care le-au sărit în ajutor celor care au fugit din calea războiului din Ucraina. La data de 25 februarie 2022, Comitetul Confederal al CNSM a adoptat o hotărâre cu pri-

vire la susținerea cetățenilor ucraineni refugiați din cauza războiului în R. Moldova. Conform acesteia, a fost acordat spațiu de cazare refugiaților ucrainenii la sanatoriul „Nufărul Alb” din orașul Cahul, la stațiunile balneoclimaterice „Codru” din satul Hârjauca, raionul Călărași, și „Bucuria-Sind” din Vadul lui Vodă.

Zinaida Nerubașcenko (70 de ani) locuiește în municipiul Bălți de mai bine de un an, după ce s-a refugiat din regiunea Donbas, Ucraina. A plecat de acasă doar cu strictul necesar adunat într-o valiză mică. „În Donbas, e război din 2014, așa că noi trăim cu această tragedie de mulți ani. După 24 februarie 2022, s-au intensificat împușcăturile, exploziile. Era groaznic. De aceea am decis să plec. În ziua aceea, în Kratomorsk (oraș în regiunea Donbas) au fost bombardamente, au murit oameni. Era panică, oamenii plecau neștiind unde vor ajunge. Până atunci văzusem astfel de scene doar la televizor și în filme”, spune femeia.

„Își amintește cu căldură cum a fost primită în Moldova: „Peste tot am fost întâmpinați cu bine, încă de la vamă ni s-a oferit apă, mâncare, ceai. Am văzut multă empatie. Exact așa am fost primiți la Bălți, am beneficiat de mai multe ajutoare, inclusiv de la organizații internaționale. Atitudinea moldovenilor este foarte binevoitoare”.

Nu a ezitat nici o clipă când a aflat despre cursurile de limba română și a fost printre primele persoane care s-au înscris. A început

a citi chiar de la primele lecții, iar acum deja înțelege, în linii mari, despre ce vorbesc oamenii în stradă.

La începutul lunii iunie, Zinaida și alte beneficiare au finalizat cursul de limba română. Fiecare a plecat acasă cu o diplomă de absolvire, cu un bagaj de cunoștințe elementare de limba română, dar și cu ferma decizie de a continua să învețe limba țării care i-a adăpostit.

Program de granturi

Turismul, cel mai de perspectivă domeniu pentru țara noastră

Proiectul USAID Competitivitate și Reziliență Rurală în Moldova, alături de Ministerul Culturii din Republica Moldova și Asociația Națională pentru Turism Receptor și Intern din Moldova (ANTRIM), au lansat recent Programul de granturi „Moldova turistică” și campania de promovare a turismului „Fii oaspetele nostru”. Evenimentul a avut loc la Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală.

Programul de granturi „Moldova turistică” are drept scop să susțină dezvoltarea infrastructurii și facilităților de ospitalitate turistică, a produselor și experiențelor turistice competitive și atractive, a soluțiilor inovatoare și creative, precum și implementarea standardelor de sustenabilitate, de calitate și incluziune socială și regională.

Un buget de 25 de milioane de lei este oferit spre valorificare prin finanțări nerambursabile, destinate întreprinderilor mici și mijlocii din Republica Moldova din domeniul turismului și este deschis până pe data de 23 octombrie 2023.

Granturile pot fi solicitate de întreprinderi mici și mijlocii din Republica Moldova din domeniul turismului, cum ar fi vinăriile, pensiunile rurale, centrele meșteșugărești, hotelurile, prestatorii de servicii de agrement, agențiile de turism și tur operatori etc. Conform estimărilor, de fondurile Programului de granturi Moldova turistică urmează să beneficieze 40-45 de antreprenori mici și medii.

Sergiu Prodan, ministrul Culturii, a menționat, în cadrul evenimentului, că industria turismului este un domeniu de perspectivă care oferă unicitate și autenticita-

te vizitatorilor străini, prin aceste elemente Republica Moldova fiind competitivă în raport cu alte țări. Potrivit ministrului, investițiile susținute în industrie contribuie la consolidarea acestui domeniu cu impact asupra mai multor sectoare economice ale țării.

La rândul său, Ion Iordachi, director general interimar al Agenției de Investiții, a mulțumit partenerilor de dezvoltare pentru asistența oferită în atragerea fondurilor de dezvoltare în industria turismului, susținând eforturile Agenției de a promova Republica Moldova și de a încuraja investițiile în diverse sectoare economice ale țării.

John Riordan, șef interimar al Misiunii USAID în Moldova, a accentuat că sectorul turismului este un pilon important pentru creșterea economică a localităților rurale. Din acest considerent, USAID a contribuit mai bine de 15 ani la dezvoltarea domeniului respectiv, oferind suport la renovairea a 65 de pensiuni, îmbunătățirea operațiunilor a 120 de antreprenori din industria turismului, dezvoltarea infrastructurii turistice la 37 de vinării, amenajarea a peste 400 de kilometri de trasee de ciclism și drumeții.

Nou program de granturi vine să consolideze realizările din industria turismului, obținute de-a lungul a peste un deceniu cu suportul strategic al SUA, dar și să catalizeze noi inițiative turistice, care vor spori reziliența sectorului în contextul post-pandemiei și a crizei regionale de securitate.

Cor. VP

EURO 2024

Moldova a reușit surpriza zilei, învingând Polonia cu 3-2

După revenirea miraculoasă a României cu Elveția, 2-2 de la 0-2 în doar 3 minute, Moldova nu s-a lăsat mai prejos și a adus o surpriză și mai mare. Era 2-0 pentru Polonia la pauză, însă ce s-a întâmplat în repriza a doua va rămâne în istoria fotbalului moldovenesc.

Milik a deschis scorul pentru Polonia, în minutul 12, din pasa lui Lewandowski. Cei doi atacanți au făcut schimb de roluri, iar Robert a dus scorul la 2-0 în minutul 34, cu un șut plasat, după pasa lui Milik. Moldova a reușit ceea ce puțini sperau, în repriza a doua.

Ion Nicolaescu a marcat în minutul 48, cu un șut din marginea careului. Vârful moldovean a reușit „dubla” cu o execuție din afara careului, la firul ierbii, și a egalat situația pe tabelă. Moldovenii nu s-au mulțumit cu remiza și au produs marele șoc al preliminariilor.

Vladyslav Baboglo a trimis imparabil cu capul în poarta lui Szczesny, din centrarea lui Maxim Cojocar, în minutul 85. Moldova (cu 5 puncte la activ) a trecut peste Polonia (3 puncte) în grupa E, urcând pe locul 3, după Cehia (7 puncte) și Albania (6 puncte).

Pentru echipa antrenată de Serghei Cleșenco urmează meciul cu Insulele Feroe, în deplasare, pe 10 septembrie.

UEFA Champions League

„Sheriff” Tiraspol va juca contra campioanei României

În primul tur de calificare din sezonul 2023/2024 al UEFA Champions League, clubul de fotbal „Sheriff” din Tiraspol se va duela cu formația română „Farul” din Constanța.

Jucătorii de la Tiraspol și-au aflat adversarul în urma tragerii la sorți care a avut loc la Nyon, Elveția.

„Farul”, fondată în 1920, a devenit campioană a României în acest sezon pentru prima dată în istoria sa. Prima întâlnire cu clubul din Constanța va avea loc pe 11 sau 12 iulie, iar returul pe 18 sau 19 iulie.

Câștigătoarea confruntării din cele două meciuri se va califica în turul doi al Ligii Campionilor, iar învingătoarea va continua în preliminariile Ligii Conferințelor.

Zimbru și Milsami vor juca cu cluburi din San Marino și Lituania în Conference League

Milsami va întâlni în această etapă a competiției clubul Panevezys din Lituania. Prima partidă va avea loc în deplasare.

Zimbru va juca cu La Fiorita 1967 din San Marino, iar primul meci va avea loc la fel în deplasare. Primele meciuri se vor juca pe 13 iulie, iar returul va avea loc pe 20 iulie.

VOCEA POPORULUI

Ziarul este înregistrat la Camera Inregistrării de stat, numărul de înregistrare: 1004600040498 din 25.07.1995

Indice de abonare: 67798

Fondator:

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova

www.vocea.md
info@vocea.md

Abonamentul la ziar poate fi perfectat în orice oficiu poștal din RM sau direct în redacție.

Redactor-șef:
Ilie LUPAN,
tel.: 022266543

Secretar de redacție:
Anatol FIȘER,
tel.: 022266543

Contabil-șef:
Svetlana BĂLAN

Redactori:
Natalia HADĂRCĂ,
Galina MUNTEANU,
Redactor-stilizator:
Anghelina DUDULICA

Tehnoredactor:
Sergiu BALTAGA
Dezvoltator web:
Alexei OVCINICOV

Colegiul redacțional:
Ilie Lupan;
Sergiu Sainciuc;
Elizaveta Iurcu;
Margareta Strestian;
Nadejda Lavric;
Angela Otean.